

M U Z E U L B A N A T U L U I T I M I Ş O A R A

ANALELE BANATULUI

Serie nouă

ARHEOLOGIE
ISTORIE

XVIII
2010

EDITURA MEGA
Cluj-Napoca, 2010

Colegiul de redacție:

Dan Leopold CIOBOTARU, *director al Muzeului Banatului*

Prof. dr. Florin DRAȘOVEAN, *redactor șef*

Zsuzsanna KOPECZNY, *secretar de redacție*

Lector dr. Ligia BOLDEA, Nicoleta DEMIAN-TOMA, Prof. dr. Vasile DUDAȘ, Conf. dr. Vasile RĂMNEANȚU, Prof. dr. John Michael O'SHEA (Michigan University, SUA), Prof. dr. Wolfram SCHIER (Freie Universität Berlin, Germania), Lector dr. Călin TIMOC, *membri*

Vigneta copertei: Wiliam Vastag

Analele Banatului, serie nouă, continuă publicațiile anterioare ale Muzeului Banatului din Timișoara:

Történelmi és Régészeti Értesítő, 1872–1918

Gemina, 1923

Analele Banatului, 1928–1931

Tibiscus, 1971–1979

Orice corespondență se va adresa
Muzeului Banatului, Piața Huniade nr. 1, RO-300002 Timișoara,
e-mail: analelebanatului@yahoo.com

Please send any mail to
Muzeul Banatului, Piața Huniade nr. 1, RO-300002 Timișoara,
e-mail: analelebanatului@yahoo.com

Tout correspondance sera envoyée à l'adresse:
Muzeul Banatului, Piața Huniade nr. 1, RO-300002 Timișoara,
e-mail: analelebanatului@yahoo.com

Richten Sie bitte jedwelche Korrepondenz an die Adresse:
Muzeul Banatului, Piața Huniade nr. 1, RO-300002 Timișoara,
e-mail: analelebanatului@yahoo.com

Responsabilitatea asupra conținutului materialelor revine în exclusivitate autorilor.

ISSN 1221-678X

EDITURA MEGA
Cluj-Napoca
e-mail: mega@edituramega.ro
www.edituramega.ro

CUPRINS ▪ SOMMAIRE ▪ INHALT ▪ CONTENTS

ARHEOLOGIE ȘI ISTORIE VECHĂ

ALEXANDRU SZENTMIKLOSI, SORIN TINCU	
Verbioara Discoveries in Hunedoara	11
VICTOR SAVA, MARIUS ARDELEANU	
Observații asupra unei achiziții a Complexului Muzeal Arad.....	23
<i>Observations Concerning an Acquisition of the Arad Museum</i>	28
DUMITRU PROTASE	
Castrul legiunii III Flavia de la Berzovia. Săpăturile arheologice din anii 1965–1968	33
<i>Das Lager der Legion IV Flavia von Berzovia. Die Ausgrabungen der Jahre 1965–1968</i>	43
ALEXANDRU FLUTUR	
Cărămizile ștampilate ale legiunii XIII Gemina de la Cenad și Sânnicolau Mare	63
<i>Stamped Bricks of Legio XIII Gemina at Cenad and Sânnicolau Mare</i>	66
RAOUL ȘEPTILICI	
Monete barbarizate de secolul al IV-lea din bronz din Banat în descoperiri izolate.....	69
<i>Fourth Century Bronze Barbarous coins from Banat (Isolated Finds)</i>	73
VASILE-BOGDAN DOMOCOȘ	
Bijuterii monetare la barbarii dintre Dacia și Pannonia.....	77
<i>Coin Jewelry at the Barbarians Between Dacia and Pannonia</i>	80
CORIOLAN HORAȚIU OPREANU	
Medalionul cu măști din tezaurul de la Șimleul Silvaniei (Szilágysomlyó).	
Precizări iconografice și influențe culturale.....	81
<i>The „Masks” Medallion from the Hoard at Șimleul Silvaniei (Szilágysomlyó).</i>	
<i>Iconography and Cultural Influences</i>	91

ISTORIE MEDIE

DANIELA TĂNASE	
Despre artizanii metalelor în izvoare scrise din zorii Evului Mediu	115
<i>On the Metal Craftsmen According to Early Middle Age Written Sources</i>	121
LIGIA BOLDEA	
Un secol din evoluția unui domeniu feudal al Banatului de Câmpie: domeniul familiei nobile	
Danciu de Macedonia	123
<i>Un siècle de l'évolution d'un domaine féodal du Banat champêtre: les domaines de la famille noble</i>	
<i>Danciu de Macédonie</i>	134
ADRIAN MAGINA	
Un nobil sârb în Banatul secolului al XV-lea: Miloš Belmužević	135
<i>A Serbian Nobleman From XVth Century Banat: Miloš Belmužević</i>	142

LIVIA MAGINA	
Dreptul de târg și procesul de urbanizare. Cazul Felnac.....	143
<i>Market Right and Urbanization Process. Felnac Case</i>	148

ISTORIE MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

DRAGOȘ-LUCIAN ȚIGĂU	
Studenti din Timișoara la școli și universități europene (1730–1850)	151
<i>Studenten aus Temeswar an europäischen Schulen und Universitäten (1730–1850)</i>	170
ZORAN MARCOV, CIPRIAN GLĂVAN	
Istoria familiei Nikolics redată într-un document din colecția Muzeului Banatului.....	173
<i>Die Geschichte Der Familie Nikolics In Einer Urkunde Aus Der Sammlung Des Banater Museums</i>	177
VASILE DUDAȘ	
O personalitate marcantă a Banatului. Lucian Georgevici (1875–1940)	185
<i>Une personnalité marquant du Banat. Lucian Georgevici (1875–1940)</i>	192
FELICIA ANETA OARCEA	
Dinamica știutorilor de carte în comitatul Arad la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX.....	193
<i>La dynamique des gens lettrés dans le comté d'Arad à la fin de XIXème siècle et au début du XXème</i>	204
RADU ARDELEAN	
Viziunea lui Atanasie Marian Marienescu asupra istoriei vechi a românilor	205
<i>The Visions of Atanasie Marian Marienescu Upon the Old History of the Romanian People</i>	226
NICOLETA TOMA-DEMIAN	
Augustin Weber (1833–1909)	227
<i>Augustin Weber (1833–1909)</i>	235
IONELA MOSCOVICI	
Banatul în așteptarea păcii. Premisele unei misiuni franceze	241
<i>Le Banat en attendant la paix, le prémices d'une mission française</i>	250
ADRIAN DEHELEANU	
Dotarea aeronauticii române în perioada interbelică.....	251
<i>Die Ausstattung der rumänischen Aeronautik während der Zwischenkriegszeit</i>	257
VASILE RĂMNEANȚU	
Activitatea Primăriei Timișoara în anul 1933.....	259
<i>The Main Activities Developed by the Townhall of the Municipality of Timișoara in 1933</i>	273
DUMITRU TOMONI	
Adunările generale ale regionalei „Astra Bănățeană” (1937–1948)	275
<i>Les réunions générales de la régionale « Astra Bănățeană » (1937–1948)</i>	283
SÎNZIANA PREDĂ	
A doua conflagrație mondială, între document scris și memorial	285
<i>The Second World War Between Written and Memorial Document</i>	289
RADU PĂIUȘAN	
Activitatea Uniunii Patrioților în Banat în anul 1944	291
<i>Die Tätigkeit des Patriotenverbands in Banat im Jahre 1944</i>	301

ANTONIO FAUR	
Organizațiile Partidului Național Țărănesc-Maniu din Bihor (1944–1946)	303
<i>The Organizations of Maniu's National Peasants' Party in Bihor (1944–1946)</i>	325
EUSEBIU NARAI	
Situația financiar-bancară în județul Severin (1944–1948)	327
<i>La situation financière-bancaire dans le département de Severin (1944–1948)</i>	344
CEZAR STANCIU	
Jivkov și Dej între prietenie și interese. Relațiile româno-bulgare după al doilea război mondial (1948–1964)	345
<i>Jivkov and Dej Between Friendship and Interest. The Romanian-Bulgarian Relations in the Aftermath of World War II (1948–1964)</i>	352
MIODRAG MILIN	
Sârbii din România sub imperiul „limbii de lemn” de la „Iuda” Tito și „Genialul” Stalin spre jaloanele comunismului autohton	355
<i>The Serbs in Romania Under the Rule of “Wooden Language” from “Yuda” Tito and Stalin “The Genius” to the Regulations of Domestic Communism</i>	360

ISTORIA CULTURII, MUZEOLOGIE, ISTORIOGRAFIE CATALOAGE, VARIA

HEDY M-KISS	
Antimise – analiză iconografică	367
<i>Antimensia – Iconographic Analyses</i>	371

RECENZII

CĂLIN TIMOC, Dorel Bondoc, Cioroiul Nou, Craiova, 2010, 199 p.	381
LAJOS KAKUCS, Hedy M-Kiss, Textile istorice din colecția Muzeului Banatului Timișoara, secolele XVIII–XIX, Timișoara, 2009	382
ABREVIERI BIBLIOGRAFICE.....	387

O PERSONALITATE MARCANTĂ A BANATULUI. LUCIAN GEORGEVICI (1875–1940)

Vasile Dudaș*

Cuvinte cheie: *Lucian Georgevici, Banat, personalități bănățene*
Mots-clés: *Lucian Georgevici, le Banat, des personnalités du Banat*

La 12 februarie 1940, publicația periodică Timișoreană *Dacia* făcea cunoscut cititorilor săi, că în ziua de 9 februarie trecuse în neființă la Reșița notarul public Lucian Georgevici. Totodată, era consemnat faptul că rămășițele pământești ale celui dispărut urmau să fie aduse la Timișoara în vederea înhumării.

Înmormântarea a avut loc în ziua de 12 februarie în cimitirul din cartierul Fabric. La ceremonialul religios au luat parte pe lângă cei apropiați familiei, un numeros public în frunte cu mai multe personalități ale orașului¹. Serviciul divin a fost oficiat de protopopul dr. Patrachie Țiucra. O companie de onoare a Regimentului 5 Vânători condusă de căpitanul Constantin Stamate a prezentat onorul. Despre viața și activitatea celui dispărut au rostit scurte alocuțiuni dr. Alexandru Morariu, fostul prefect al județului Timiș-Torontal dr. Dimitrie Nistor, Valeriu Linca și învățătorul Teodor Blidariu din satul Ictar.

Într-adevăr după cum au subliniat toți cei menționați mai sus în intervențiile lor, Lucian Georgevici se afirmase ca una din cele mai cunoscute personalități ale vieții politice bănățene din primele patru decenii ale secolului al XX-lea.

A văzut lumina zilei la 16 ianuarie 1875 în satul Ictar din comitatul Timiș în familia lui George și Cristina Georgevici. După absolvirea școlii confesionale din localitatea natală a urmat cursurile liceelor din Timișoara, Lugoj și Beiuș. La finalizarea lor și-a susținut examenul de bacalaureat la Liceul *Samuil Vulcan*. Deși părinții săi ar fi dorit să ia calea preoției, Lucian Georgevici va lua hotărârea de a urma cursurile Academiei de Drept din Oradea. Examenul pentru Diploma de licență l-a susținut la Facultatea de Drept din Cluj.

După ce și-a finalizat cu succes studiile universitare și și-a satisfăcut serviciul militar, la insistența părinților s-a reîntors în Banat. Stabilit la Timișoara, activează între 18 ianuarie 1902 – 31 iulie 1903 ca stagiar în biroul avocațial al dr. Petru Țegle iar de la 1 august 1903 până la 31 august 1905 în cel al cunoscutului fruntaș român Emanuil Ungurianu².

Mărturiile vremii atestă faptul că Lucian Georgevici s-a angajat începând cu acești ani în mișcarea de emancipare națională a românilor bănățeni. După absolvirea cu succes a examenului de avocat definitiv, în baza diplomei nr. 145 / 17 noiembrie 1905 s-a înscris în Baroul avocaților din comitatul Timiș și și-a deschis la 24 noiembrie 1905 un birou avocațial la Recaș³. În scurt timp, devine un avocat de prestigiu cu o numeroasă clientelă. De-a lungul anilor are prilejul să apere numeroși țărani împrocuați sub diverse motive de autoritățile vremii. S-a implicat de asemenea în sprijinirea locuitorilor de naționalitate română din satele din împrejurimile Recașului pentru cumpărarea de terenuri agricole puse în vânzare cu diferite prilejuri. El urmărea cu atenție anunțurile de licitație făcute de judecătorii de ocol din zonă la oficiul cărții funciare, apoi informa pe cei interesați, prin intermediul preoților și învățătorilor, asupra posibilităților de cumpărare, înlesnindu-le prin intermediul băncilor românești și procurarea sumelor necesare. Căuta astfel să contribuie la consolidarea economică a țăranilor români, acțiunea sa încadrându-se de fapt într-o preocupare majoră a conducătorilor mișcării naționale românești la începutul secolului al XX-lea.

Paralel cu activitatea profesională desfășoară și o intensă activitate culturală și politică. Alături de alți intelectuali români sprijină material societățile

* Muzeul Banatului Timișoara, Piața Huniade nr. 1; e-mail: vasiledudas@yahoo.com.

¹ *Dacia*, II, nr. 34, din 14 februarie 1940.

² Arhiva Baroului de Avocați Timiș, dosar personal Lucian Georgevici, f. 5.

³ *Ibidem*.

sau reuniunile de lectură, cântări și muzică sau corurile sătești.

Înființată la Sibiu în anul 1861, *Asociația transilvană pentru literatura română și cultura poporului român* (*Astra*) devenise în acești ani, un important for cultural al românilor ardeleni, cu implicații deosebite și în sfera vieții social-economice și politice. Timp de peste trei decenii de la înființare, Asociația ardeleană a desfășurat o rodnică activitate doar pe teritoriul Transilvaniei istorice. Adunarea generală de la Lugoj din zilele de 27–28 august 1896 a marcat extinderea activității sale și în Banat. În perioada care a urmat, în mai multe localități din spațiul bănățean s-au constituit despărțăminte ale Astei. Prin cursurile de alfabetizare inițiate la sate, ajutoarele materiale date școlilor românești, prin bibliotecile întemeiate în zeci de comune, prin cărțile și publicațiile periodice răspândite, ele au contribuit la educarea națională a românilor bănățeni. Lucian Georgevici a sprijinit de-a lungul anilor atât moral cât și material activitatea Astei, consolidarea despărțămintelor sale în părțile bănățene. O activitate susținută va desfășura el în cadrul despărțământului Timișoara. Acesta se constituise la 6 noiembrie 1998 și îl desemnase în calitate de director pe Emanuil Ungurianu. Despărțământul timișorean al Astei cuprindea conform arondării și cercul administrativ al Recașului. În scurt timp acesta s-a impus între despărțămintele fruntașe ale Asociațiunii, prin numărul mare de biblioteci populare înființate, prin ajutorul acordat școlilor confesionale, prin varietatea disertațiilor prezentate și nu în ultimul rând prin numărul membrilor săi. Activitatea remarcabilă desfășurată de acest despărțământ sub îndrumarea avocatului Emanuil Ungurianu a constituit argumentul hotărâtor pentru organizarea întrunirii anuale a *Astei* la Timișoara în zilele de 21–23 septembrie 1904. Presa vremii a acordat spații largi acestei întruniri. Printre altele ea a fost caracterizată ca una din cele mai frumoase pagini ale istoriei vieții naționale românești. Dar meritul cel mai important a fost acela că ea a avut un rol important în adoptarea deciziei privind schimbarea tacticii politice a Partidului Național Român. Pentru toți cei prezenți la Timișoara devenise limpede că renunțarea la pasivism și reluarea activismului politic nu era decât o problemă de timp. Din raportul comisiei de înscriere de noi membri prezentat de Romulus Cărăbaș rezulta că numărul lor se ridicase la 53 și se încasase 5540 coroane, sumă ce depășea averea celor mai multe despărțăminte ale Asociațiunii. Printre noii membri figura și numele lui Lucian Georgevici⁴.

⁴ D. Tomoni, *Adunările generale ale Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român „Astra” în Banat (1896–1948)*, Ed. Eurostampa, Timișoara (2004), 93.

În condițiile schimbării tacticii politice a Partidului Național Român la începutul anului 1905, o mare parte a românilor bănățeni se angajează în competiția pentru desemnarea de deputați care să le reprezinte interesele în Parlamentul din Budapesta. În toamna anului 1905, căderea guvernului a dus la dizolvarea Dietei și organizarea unor noi alegeri. Noua campanie electorală era fixată a se derula în intervalul 25 aprilie – 8 mai 1906. La propunerea conducerii Partidului Național Român, în calitate de șef al Biroului Central Electoral al partidului, Ioan Suciul l-a desemnat candidat în cercul electoral Recaș pe protopopul ortodox Ioan Pepa din Buziaș. Potrivit relatărilor apărute în publicațiile periodice ale vremii el a fost însoțit pe tot parcursul turneului electoral de Lucian Georgevici și preotul Martinovici din Belinț⁵. *Gazeta arădeană Tribuna* făcea cunoscut cititorilor săi că primirea candidatului național s-a transformat în localitățile Chevereșu Mare, Dragșina, Bazoș, Izvin, Racovița, Ohaba Forgaci, Belinț și Chizătău în adevărate manifestații populare. Convoaie de căruțe împodobite cu drapelul tricolor și ramuri de stejar, grupuri formate din zeci și sute de călăreți, însoțeau candidații români, străbăteau localitate după localitate, zădărniceau măsurile de intimidare luate de autoritățile locale. În urma scrutinului care a avut loc în ziua de 30 aprilie 1906, candidatul român a obținut 834 iar candidatul guvernului Heinrich Anton 1015 voturi⁶.

Conferința generală a Partidului Național Român organizată la Sibiu în ziua de 5 aprilie 1910 a adoptat printre altele și o rezoluție care stabilea menținerea tacticii activiste. Organizațiile din comitatele bănățene stabilesc candidații pentru noua campanie electorală. De această dată, în cercul electoral Recaș este desemnat Valer Moldovan. Lucian Georgevici se va implica din nou în campania electorală. Sub presiunea autorităților, candidatul național se va retrage⁷.

În anii primului război mondial, Lucian Georgevici este înrolat și trimis pe front. Participă la operațiile militare de pe frontul sârb și italian în calitate de ofițer al armatei austro-ungare cu gradul de căpitan. Sfârșitul războiului îl surprinde în garnizoana Timișoara.

Ca și în alte centre urbane ale Monarhiei Dunărene, situația era deosebit de tensionată și în

⁵ I. Tomole, *Românii din Banat în luptele național-electorale de la începutul secolului al XX-lea*, Ed. Gutinul SRL, Baia Mare (2000), 131–133.

⁶ *Ibidem*.

⁷ S. Mândruț, *Mișcarea națională și activitatea parlamentară a deputaților P.N.R. din Transilvania între anii 1905–1910*, Fundația culturală „Cele trei crișuri”, Oradea (1995), 153.

orașul de pe Bega. „Muncitorimea de multă vreme se pregătea de revoluție și la sfârșitul lunii octombrie demonstrațiile deja se țineau lanț”⁸, consemna într-o lucrare cu caracter memorial primarul Geml József.

La 6 și 20 octombrie au loc demonstrații pentru instaurarea unui nou guvern. La 26 octombrie participanții la demonstrație au dărâmat statuia generalului Antoniu Scudier. A doua zi, aceeași soartă a avut-o și monumentul *Victoriei* ridicat în anul 1852 în fața Primăriei. Starea de spirit antirăzboinică s-a putut constata și cu ocazia manifestației organizate la 29 octombrie de tineretul timișorean, când participanții purtau în mod simbolic o spânzurătoare de care atârna o păpușă care îl reprezenta pe cunoscutul om politic maghiar Tisza István, considerat ca unul din principalii vinovați pentru declanșarea războiului.

Alături de ceilalți fruntași români, Lucian Georgevici urmărea cu atenție evoluția evenimentelor locale. În cursul dimineții de 31 octombrie, baronul Hordt, comandantul militar al garnizoanei a primit o notă telefonică din partea Comandamentului militar general privind constituirea consiliilor militare pe naționalități. În baza ei, el a convocat pentru ora 11, în sala mare a Cazinoului militar pe toți ofițerii prezenți în garnizoană. În fața câtorva sute de participanți a fost prezentat apelul menționat și precizarea că toți cei aflați sub arme au libertatea de a se organiza în consilii militare naționale. Prezent la întrunire, Lucian Georgevici împreună cu ceilalți ofițeri români s-au retras în sala mică a restaurantului *Kronprinz* aflat în apropiere și s-au organizat într-un consiliu militar național. În funcția de președinte a fost ales dr. Aurel Cosma⁹. La fel au procedat și militarii aparținând celorlalte naționalități. Conștienți că fără o bună organizare și fără sprijinul locuitorilor români din satele învecinate nu se vor putea impune, ofițerii români au stabilit ca pe plan local, comanda militară să fie preluată de către lt. col. Miron Șerb care comandase până atunci Cercul de recrutare, iar căpitanul dr. Lucian Georgevici să coordoneze acțiunile de organizare în localitățile din împrejurimi. Se avea în vedere faptul că în calitate de avocat era cunoscut în mai multe localități.

Între timp, sub presiunea străzii, liderii politici locali întruniți la Primărie au hotărât constituirea Sfatului poporului din Banat, care urma să preia

conducerea provinciei bănățene. Noul organism politic era totodată subordonat Consiliului Național Maghiar care preluase puterea la Budapesta.

Acțiunea militarilor români a găsit un larg ecou. Din toate cartierele orașului și din satele din împrejurimi au început să sosească zeci de locuitori în Piața Centrală a orașului. Întruniți din nou în sala restaurantului menționat, membrii Consiliului Militar Național Român au hotărât ca pentru organizarea locuitorilor români din satele de pe întreg cuprinsul comitatutului, să trimită în fiecare plasă câte un ofițer. El avea ca sarcină principală să organizeze un consiliu și o gardă națională în fiecare localitate rurală. Comanda generală a gărzilor naționale românești ce urmau a lua ființă revenea conform hotărârilor luate în cursul dimineții căpitanului dr. Lucian Georgevici. La sfârșitul întrunirii, cei prezenți au organizat un miting. Urcat pe o tribună improvizată, Aurel Cosma a ținut un discurs înflăcărat, cerând celor prezenți să-și unească eforturile sub conducerea Consiliului Național constituit. “Am și acum înaintea ochilor tabloul grandioasei adunări naționale din fața Primăriei orașului Timișoara, regretatul avocat dr. Aurel Cosma vorbind înflăcărat mulțimii”¹⁰ – își amintea peste ani Lucian Georgevici.

În zilele următoare, în timp ce în centrele urbane bănățene străzile erau martore unor ample manifestații, în multe locuri puterea trecând în mâna unor sfaturi sau consilii locale, la sate populația îi alunga prin forță pe reprezentanții vechii administrații. Au loc și excese. Soldații întorși de pe front, revoltați de lipsurile în care se zbatuseră ani de zile familiile lor, asaltează conacele și casele celor avuți și împart stocurile de alimente și de alte bunuri rechiziționate. *Gazeta lugojeană Drapelul* aprecia aceste acțiuni „drept consecințele unor dureri înăbușite care au izbucnit după atâtea ani de război și privațiuni, determinând pe locuitori să-și facă singuri dreptate”¹¹. În multe cazuri, autoritățile au făcut apel la aparatul represiv. Jandarmii și așa numitele gărzi albe constituite în pripă au intervenit de multe ori cu brutalitate, fără discernământ, mulți locuitori nevinovați căzând victime măcelurilor.

Începând cu primele zile ale lunii noiembrie în localitățile bănățene încep să se constituie consilii și gărzi naționale românești, germane, maghiare și sârbești. Pentru intensificarea acestui proces în localitățile în care românii erau majoritari, Comitetul Executiv al Consiliului Național Militar Român din Timișoara lansează o chemare prin care apela „la toți ofițerii, soldații și oamenii

⁸ Geml József, *Emlékiratok polgármesterei működesem idejéből 1914 VII 15 – 1919 IX 4*, Helikon könyvnyomdai müintezet, Timișoara (1924), 91.

⁹ *Nădejdea*, IX, nr. 683, din 26 septembrie 1927; V. Dudaș, *Aurel Cosma (1867–1931)*, Ed. Mirton, Timișoara (1998), 58–59.

¹⁰ *Unirea română*, II, nr. 385, din 26 septembrie 1932.

¹¹ *Drapelul*, XVIII, nr. 116 din 30 oct. – 12 noiembrie 1918.

de bine români”¹² și la primirea cu încredere a delegaților săi „spre înființarea gardelor naționale române” care urmau să fie constituite și organizate pe cercuri în fiecare comitat.

Peste puțin timp, dr. Lucian Georgevici făcea cunoscut printr-un comunicat dat publicității că în calitate de comandant al gărzilor naționale românești din comitatele Timiș și Torontal așteaptă rapoarte scrise periodice de la comandanții locali referitoare atât la activitatea desfășurată cât și la armele și muniția necesară pentru a asigura ordinea publică. De subliniat că referitor la localitățile în care alături de români conviețuiau germani, maghiari, sârbi, bulgari, slovaci, cehi sau alte naționalități el solicita ca „în interesul păcii și a bunei înțelegeri, să se înființeze garde mixte în proporția sufletelor conlocuitoare”¹³.

Legat de activitatea de constituire a gărzilor naționale în fostul comitat Timiș, Aurel Cosma – junior, consemna faptul: „Și eu am fost printre primii, care, imediat după ziua istorică de la 31 octombrie 1918, m-am înrolat ca voluntar în garda națională română din județul Timiș înființată de unchiul meu. Deoarece această unitate militară nu își avea sediul de organizare, nici pentru arhiva sa, căpitanul dr. Lucian Georgevici, și-a pus la dispoziția comandamentului, localurile biroului său de avocatură, care era situat la etajul imobilului din colțul străzii actuale Gheorghe Lazăr (pe atunci „Szerb utca”) și a vastei Piețe a Unirii de astăzi (numită odinioară de „Domplatz”). Când a ajuns dr. Lucian Georgevici să fie comandantul gărzilor naționale române din județul nostru, la îndemnul unchiului meu, noul comandant de unitate militară a națiunii române, a făcut apel la mine ca să-i fiu de ajutor în acțiunea de organizare pe teren a gărzilor și ca să-i țin evidența lor într-o arhivă păstrată în acest birou, ca fiind un tânăr foarte activ și însuflețit, după cum mă laudase unchiul meu. Tot la stăruința sa, am acceptat această nouă sarcină, fiind mândru de încrederea ce mi se acordase din partea lui și a comandantului meu. Desigur că am dorit în primul rând să-l ajut pe unchiul meu, ca să pot realiza planul său de acțiune și de organizare a gărzilor, la care ținea foarte mult. Tenacitatea cu care mi-am desfășurat această sarcină nouă mi-a adus satisfacția și în special lauda unchiului meu și a comandantului dr. Lucian Georgevici. Am cutreierat toate satele noastre din județ, am stat de vorbă cu oamenii extrem de înflăcărați pentru cauza idealului națiunii noastre și am ajuns în scurtă vreme să pot raporta că avem deja un efectiv de 60.000

de oameni în gărzile din județ. Am purtat cu zel și evidența recrutărilor și a activității acestor unități militare de ordin național. Strădania mea de ostaș voluntar în garda națională română mi-a adus nu numai recunoștința superiorilor mei, dar în special datorită acestei activități și muncii mele am ajuns să fiu apoi și eu trimis la Alba Iulia”¹⁴.

În momentul când consiliile și gărzile naționale românești, maghiare germane și sârbe erau pe punctul de a controla situația, activitatea unora dintre ele a fost întreruptă brusc de intervenția armatei regale sârbe. Timp de o săptămână, începând cu primele zile ale lunii noiembrie, unități ale sale, profitând de hotărârile Convenției de armistițiu încheiată la Belgrad, au ocupat cea mai mare parte a zonei, la 20 noiembrie ele atingând linia Mureșului pe distanța dintre Lipova și Szeged. La început românii bănățeni i-au întâmpinat cu simpatie pe ostașii sârbi în calitate de aliați. În scurt timp însă relațiile s-au încordat. Pe de o parte, oficialitățile sârbe au trecut la desfășurarea unei intense acțiuni de propagandă în străinătate în vederea anexării zonei iar în interior au dispus o serie de măsuri de intimidare a fruntașilor mișcării naționale românești. La orizont începea să prindă contur o posibilă confruntare între cei doi foști aliați. În această situație, până la luarea unei decizii de către Conferința de Pace de la Paris, puterile Antantei au hotărât aducerea în zonă a unor unități militare franceze.

După eșuarea tratatelor cu reprezentanții guvernului maghiar, Consiliul Național Român Central care își stabilise sediul la Arad, anunța convocarea unei adunări naționale pentru ziua de 1 Decembrie la Alba Iulia. Potrivit hotărârilor adoptate, organizarea alegerilor de delegați revenea consiliilor naționale locale, respectându-se circumscripțiile existente la alegerile din anul 1910. Cu toate greutățile datorate prezenței trupelor de ocupație, într-o atmosferă de entuziasm și românii bănățeni își aleg delegații. Sunt semnificative în acest sens protocoalele, procesele verbale încheiate precum și mandatele cu care locuitorii și-au împunertnicit reprezentanții.

Întrunirea în cercul electoral Timiș-Recaș s-a desfășurat la 25 noiembrie în satul Izvin. Potrivit procesului verbal încheiat, adunarea a fost prezidată de dr. Ștefan Pop. Notar a fost desemnat învățătorul Ștefan Ștefanu iar bărbați de încredere Costa Bogdan și Gheorghe Coteți. La sfârșitul scrutinului care a decurs în ordine desăvârșită, președintele a făcut cunoscut celor prezenți că Teodor

¹² *Ibidem*.

¹³ *Românul*, VII, din 12 noiembrie 1918.

¹⁴ Aurel Cosma – junior, *Amintiri și mărturii despre dr. Aurel Cosma (1867–1931)*, mss. păstrat în Biblioteca personală a prof. univ. Ispas Moțiu, f. 25–26.

Novac din Izvin, dr. Lucian Georgevici din Recaș, Nicolae Manea din Topolovățu Mare, Alexandru Martin din Ictar și dr. Sever Bugariu „de aleși cu unanimitate și aclamațiune”¹⁵.

În aceeași zi de 25 noiembrie, dr. Lucian Georgevici s-a deplasat și printre consătenii săi care întruniți în număr mare la Școala din Ictar îl primesc cu mare însuflețire. Potrivit însemnărilor preotului Emil Degan din Budiș „adunarea locuitorilor satelor Ictar și Budiș condusă de dr. Lucian Georgevici a ales delegat tot pe Alexandru Martin din Ictar”¹⁶. În afară de trimiterea unui delegat la istorica adunare, la 27 noiembrie preotul menționat, soția sa Emilia Degan, Nicolae Jurcuș și Valerie Lazăr vor adresa în numele locuitorilor celor două comunități bănățene, două telegrame pe adresa lui Ștefan Cicio Pop pentru a fi prezentate cu ocazia întrunirii de la Alba Iulia.

Începând cu ultimele zile ale lunii noiembrie, delegații bănățeni, mulți fiind nevoiți să parcurgă zeci de kilometri până la cea mai apropiată stație de cale ferată, unii îmbrăcați în haine de sărbătoare, alții purtând straietele ostășești ale crâncenului război în care fuseseră aruncați, cu drapelul tricolor în mâini, în acordurile unor frumoase cântece naționale au pornit spre Alba Iulia. Lor li s-au alăturat alte câteva sute de locuitori care doreau să fie martori oculari la marele eveniment care se prefigura.

Sosit la Alba Iulia, în seara zilei de 30 noiembrie, Lucian Georgevici participă alături de ceilalți delegați bănățeni la o consfătuire legată de situația creată în Banat ca urmare a intrării trupelor sârbe. Cu acest prilej, unii delegați au relatat despre dificultățile întâmpinate, mai ales în comitatul Torontal, cu ocazia întrunirilor și a deplasărilor la Alba Iulia. În unanimitate s-a solicitat înlocuirea unităților militare sârbe cu trupe franceze sau engleze. Relatând despre această întrunire, gazeta „Românul” consemna într-un articol intitulat „Bănățenii” că cei prezenți la întrunire au subliniat faptul că „voința nestrămutată a românilor bănățeni este ca Banatul întreg să facă parte din Regatul României și accentuează deosebit, că Unirea românilor din Transilvania, Ungaria și Banat trebuie să se facă fără nici o condiție. Hotărârea aceasta se impune prin vitejia Armatei Române și imensele jertfe ce le-a adus desrobirea fraților lor. Hotărârile conferinței s-au adus la cunoștința Consiliului

Național Român care a și ținut seama de ele la stabilirea proiectului de Rezoluțiune”¹⁷.

Legat de demersurile lui Lucian Georgevici, unul din martorii oculari consemna: „La hotelul *Hungaria*, mai târziu *Dacia*, tot timpul a fremătat o viață intensă și agitată. S-a strecurat în public știrea că, conducerea intenționează să proclame Unirea cu anumite condiții. Nemulțumire în rândurile tineretului și a femeilor! În grupuri se comentau evenimentele și, natural, se formulau fel de fel de păreri. Tineretul și femeile delegate, nu acceptau din capul locului actul Unirii cu condițiuni. Cei mai vârstnici căutau să ne dovedească justetea tezei lui Iuliu Maniu. În toată noaptea, un grup de tineri bănățeni conduși de Lucian Georgevici, mai târziu primar al Timișorii, au pătruns până la Iuliu Maniu, cerând lămuriri. Maniu și-a rupt un sfert de oră din timpul prețios pentru a ne capacita, că anumite condițiuni se impun pe timp limitat. În prezent se unesc părți de Țară din patru regiuni: Vechiul Regat, Transilvania, Basarabia și Bucovina. Acestea trebuie să fie sudate prin o nouă constituție potrivit vremurilor, o nouă lege administrativă valabilă pentru întreg teritoriul țării, un nou sistem fiscal, reformă agrară largă etc. Până la întocmirea și punerea în aplicare a noilor legi în fiecare parte a țării venită din alt regim (politic) este nevoie de un organ diriguitor, care să cunoască legile regiunii respective și să le aplice cu competență, ușurând în acest fel Marea Unire. După unificarea treptată a legislației țării, aceste organe se vor dizolva și vor dispărea în mod automat”¹⁸.

La 1 Decembrie 1918, într-o atmosferă entuziastă, delegații sosiți din toate părțile Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului au votat pentru unirea cu România. A doua zi, în cursul dimineții, în sala mare a Tribunalului din localitate s-au întrunit o parte din cei 250 de membri ai Marelui Sfat Național, desemnați de Marea Adunare Națională și după ce au ales organele de conducere, au desemnat un comitet executiv cu activitate permanentă care urma să conducă în viitor problema curentă. În rândurile Marelui Sfat Național figurau numele a 44 de români bănățeni. Printre aceștia și cel al avocatului dr. Lucian Georgevici¹⁹.

Reîntors la Recaș, în zilele următoare el va face cunoscut celor care l-au desemnat delegat, postulatele formulate la marea întrunire națională.

¹⁵ Arhiva Muzeului Unirii din Alba Iulia, *fond Credenționale*, vol. III, f. 580; I. Munteanu, V. M. Zaberca, M. Sârbu, *Banatul și Marea Unire*, Ed. Mitropoliei Banatului, Timișoara (1992), p. 115.

¹⁶ Gh. Naghi, *Studii de istoria bisericii românești din Transilvania și Banat în epoca modernă*, Criterion Publishing, București (2006), 124.

¹⁷ *Românul*, VII, nr. 20, din 20 noiembrie/ 3 decembrie 1918.

¹⁸ C. Băran, *Reprivire asupra vieții – memorii*, Vasile Goldiș University Press, Arad (2009), 183–184.

¹⁹ I. D. Suci, *Banatul și Unirea din 1918. Studii*, tom. 21, nr. 6 /1968, 1100.

Sub impulsul celor trăite la Alba Iulia, mai mulți fruntași români timișoreni s-au întrunit la 5 decembrie într-o consfătuire confidențială și au luat hotărârea de a edita o publicație periodică. În acest scop s-a ales o comisie alcătuită C. Crăciunescu, dr. Lucian Georgevici și Iosif Velceanu care a pus bazele unei societăți pe acțiuni. După ce au fost adunate fondurile necesare și s-a obținut aprobarea de la cenzura sârbă s-a reușit editarea gazetei *Bănatul*. Avându-l ca editor pe dr. Lucian Georgevici iar ca redactor pe Iosif Velceanu, noua publicație începând cu ziua de 18 februarie va deveni un adevărat manifest al mișcării naționale românești bănățene. Rememorând activitatea legată de începuturile acestei publicații, Iosif Velceanu sublinia faptul că „domnii dr. Aurel Cosma și dr. Lucian Georgevici au fost primii mecenaji, care au ocrotit editarea ziarului: dr. Aurel Cosma ca îndrumător în privința atitudinii de om politic iar dr. Lucian Georgevici ca editor, punând la dispoziția redacției și administrației una din camerele din biroul său avocațial”²⁰.

La 26 decembrie 1918, Lucian Georgevici are prilejul să se întâlnească alături de Aurel Cosma și Gheorghe Adam cu generalul francez Henri Mathias Berthelot. La solicitarea guvernului român și a Consiliului Dirigent, acesta începuse cu o zi înainte o vizită de documentare și în Banat. Cu acest prilej, fruntașii români l-au informat despre excesele armatei sârbe, situația politică pe plan local și soarta românilor pe plan regional²¹. În urma demersurilor întreprinse, comandantul armatelor franceze din Orient, generalul Franchet d'Espérey a luat la 28 decembrie decizia ca în partea de est a Banatului, trupele sârbe să fie înlocuite cu unități militare franceze. Astfel, pe cea mai mare parte a teritoriului comitatului Caraș-Severin se vor instala subunități ale Diviziei 11 colonială franceză.

La 21 iunie 1919, Consiliul puterilor aliate întrunit în cadrul Conferinței de Pace de la Paris a hotărât divizarea spațiului Banatului istoric. O mare parte din fostul comitat Timiș împreună cu orașul Timișoara revenise României.

În zilele de 28 iulie – 3 august 1918, Lucian Georgevici participă activ la instalarea administrației românești la Timișoara și în noul județ Timiș-Torontal.

După depunerea jurământului de fidelitate față de statul român el și-a continuat activitatea în noul birou avocațial situat în Palatul Camerei de Comerț și Industrie.

În luna noiembrie 1919, în România au loc primele alegeri parlamentare pe baza votului universal. Deoarece nici un partid politic nu a obținut majoritatea mandatelor s-a impus formula unui guvern de coaliție. S-a constituit astfel Blocul parlamentar care l-a desemnat ca premier pe Alexandru Vaida Voevod. În calitate de membru al Partidului Național Român, Lucian Georgevici a candidat și a obținut victoria în cercul electoral Recaș. Devine astfel deputat în primul Parlament al României Mari²².

După căderea guvernului condus de Alexandru Vaida Voevod, disensiunile apărute în sânul Partidului Național Român s-au accentuat. O grupare, în frunte cu Octavian Goga, susținea că rolul istoric al partidului se încheiase odată cu înfăptuirea Unirii și cerea cu tot mai multă insistență fuziunea cu un alt partid din Vechiul Regat pentru a se pune capăt astfel regionalismului. În martie 1920, această fracțiune a aderat la Partidul Poporului aflat sub conducerea lui Alexandru Averescu.

Privirile mai multor fruntași ai organizației județului Timiș-Torontal a Partidului Național Român erau îndreptate în acel moment spre Partidul Național Liberal. Peste câteva săptămâni, la 15 iunie 1920, din inițiativa lui Aurel Cosma a fost convocată o întrunire a organizației județene, care a adoptat o rezoluție potrivit căreia conducerea partidului „era somată să inițieze tratative de fuziune cu Partidul Național Liberal, rezervându-și pentru cazul unui refuz, libertatea de acțiune”²³. După cum era de așteptat, Iuliu Maniu, în calitate de lider al partidului, a comunicat celor întruniți la Timișoara că le „contestă competența de a da îndrumări politice Comitetului Central al Partidului”²⁴.

În această situație, după discuții aprinse între membri organizației timișene a Partidului Național Român, dr. Aurel Cosma, bucurându-se de popularitate și convins că va fi urmat de un mare număr de adepți, a lansat un apel pentru o nouă întâlnire, care avea drept obiectiv să pună bazele organizației județene a Partidului Național Liberal. Consfătuirea a avut loc la 8 octombrie 1920 în sala mică a hotelului Ferdinand în care, la 31 octombrie 1918, se adunaseră ofițerii români care îl desemnaseră pe Aurel Cosma lider al Consiliului Național Militar Român din garnizoana Timișoara. Într-o atmosferă înflăcărată, cei prezenți anunțau opinia publică că: „Incapacitatea guvernului Vaida și Averescu de a da o soluție multiplelor probleme care s-au impus

²⁰ I. Velceanu, *Autobiografie*, Institutul de arte grafice „Tipografia românească”, Timișoara (1936), 88.

²¹ Serviciul județean Timiș al Arhivelor Naționale, *fond Aurel Cosma*, dosar 4, f. 11.

²² *Dacia*, II, nr. 34, din 14 februarie 1940.

²³ V. Dudaș, *Aurel Cosma (1867–1931)*, Editura Mirton, Timișoara (1998), 87.

²⁴ *Ibidem*.

deodată cu înfăptuirea României întregite, pe de o parte, iar pe de alta trecutul glorios și atitudinea demnă și dezinteresată a celui mai puternic partid, căruia se datorește tot ce are astăzi durabil și bun România, ne indică clar singura cale pe care putem ajunge la realizarea idealului năzuințelor noastre de adevărați români, cu dragoste de neam și de patrie, care este unificarea desăvârșită a României Mari. Iată motivele superioare ce ne îndeamnă să ne atașăm cu tot sufletul politicii marelui bărbat de stat dl. Ion I. C. Brătianu²⁵. În calitate de colaborator apropiat, Lucian Georgevici l-a urmat credincios pe dr. Aurel Cosma în toate demersurile sale.

În dimineața zilei de 21 noiembrie 1921, în sala festivă a Fabricii de bere din Timișoara își deschidea lucrările primul congres general al organizației P.N.L. din județul Timiș-Torontal. Potrivit relatărilor din presa vremii, printre cei care au atacat activitatea guvernului s-a numărat și Lucian Georgevici. Oficiosul partidului liberal, nota faptul că în încheierea cuvântului său, în aplauzele celor prezenți, el a subliniat că „Trebuie deci un guvern la înălțimea împrejurărilor, un guvern care să conducă cu prestigiu și energie interesele interne și externe ale României întregite²⁶. La sfârșitul întrunirii, Lucian Georgevici va fi ales în Comitetul județean și secretar al Biroului permanent al organizației liberale timișene. Peste puțin timp, la mijlocul lunii iunie 1922, publicațiile periodice locale consemnau faptul că „avocatul dr. Lucian Georgevici fusese numit în funcția de prim jurisconsult județean²⁷.”

După un an de guvernare, popularitatea generalului Alexandru Averescu se risipise. Cabinetul său nu satisfăcuse speranțele multor locuitori. Considerând că sosise vremea pentru ca liberalii să revină la cârma țării, Ion I. C. Brătianu i-a sugerat regelui Ferdinand să solicite lui Take Ionescu, ministrul de Externe să-și prezinte demisia. Acesta spera că suveranul o să-l însărcineze cu constituirea unui nou executiv. Demisia șefului diplomației române a avut loc în ziua de 13 decembrie 1921. Demersul său a provocat o criză de guvern. În această situație, generalul Alexandru Averescu și-a depus mandatul. La 17 decembrie s-a constituit un cabinet în frunte cu Take Ionescu. Peste o lună, la 17 ianuarie 1922, noul guvern a primit un vot de blam din partea Parlamentului și a fost nevoit să se retragă. În acest context, drumul liberalilor spre putere era deschis. În noul cabinet liberal, lui Aurel Cosma i s-a oferit fotoliul de ministru al Lucrărilor Publice. După retragerea primarului Stan Vidrișchin, la 31 august

1922 în fotoliul de primar al orașului Timișoara a fost instalat Lucian Georgevici. El va deține această funcție pe toată durata guvernării liberale până la 17 aprilie 1926. În acești ani, Timișoara a cunoscut o perioadă de remarcabil progres economic, edilitar, cultural, spiritual. Au fost finalizate lucrările legate de construcția liniei de tramvai care făcea legătura cu cartierul Mehala, au fost pavate și asfaltate un număr mare de străzi, s-a modernizat abatorul comunal, au fost date în folosință noi săli de clasă, au fost demarate lucrările pentru ridicarea unor cămine studențești și de ucenici. Adversarii politici i-au adus însă acuzații grave de corupție. Pentru clarificarea situației, el a solicitat un control de fond al întregii activități desfășurate de personalul primăriei și a apelat la instanță. La 10 decembrie 1925 presa locală consemna faptul că unul din calomnatorii săi fusese condamnat la 2 luni închisoare și 6000 lei amendă²⁸.

În zilele de 23–26 septembrie 1922, la Timișoara urma să fie organizată prima adunare generală a „Astrei” în Banat după Marea Unire. Decesul neașteptat al președintelui Andrei Bârseanu a dus însă la amânarea întrunirii. În anul următor, conducerea despărțământului Timișoara și oficialitățile locale au reînnoit invitația. S-a hotărât ca adunarea să se desfășoare în zilele de 28 și 29 august. Conform programului stabilit, în ziua de 28 august, după oficierea serviciului divin în toate bisericile românești din oraș, în prima ședință a adunării, cei prezenți în rândurile cărora se numărau numeroase personalități ale vieții politice și culturale românești, au fost salutați de prefectul Iuliu Coste, care a transmis un mesaj din partea guvernului, iar Lucian Georgevici a mulțumit conducerii „Astrei” pentru hotărârea de a-și ține adunarea generală la Timișoara²⁹.

În același an, în zilele de 10–12 noiembrie 1923 are loc prima vizită oficială la Timișoara a regelui Ferdinand, care însoțit de primul ministru Ion I. C. Brătianu și noul ministru al Lucrărilor Publice, generalul Traian Moșoiu a inaugurat Pavilionul Facultății de Mecanică, primul edificiu al Școlii Politehnice. Cu acest prilej au fost demarate și lucrările de renovare și la Teatrul Comunal distrus într-un incendiu devastator în anul 1920.

La 4 octombrie 1925, regele Ferdinand însoțit de regina Maria și principele moștenitor Carol va reveni într-o nouă vizită oficială. În această zi a fost pusă piatra de temelie la biserica ortodoxă din Mehala, serviciul divin fiind oficiat de dr. Grigore Comșea, episcopul de Arad³⁰.

²⁵ *Banatul*, II, nr. 98 din 17 octombrie 1920.

²⁶ *Nădejdea*, I, nr. 182 din 23 noiembrie 1921.

²⁷ *Ibidem*, II, nr. 260 din 24 iunie 1922.

²⁸ *Nădejdea*, V, nr. 558, din 10 decembrie 1925.

²⁹ *Ibidem*, III, nr. 348, din 31 august 1923.

³⁰ *Voința Banatului*, V, nr. 70, din 11 octombrie 1925; V. Corduneanu, V. Dudaș, *Prefecții județului Timiș-Torontal (1919–1949)*, Ed. Marineasa, 2009, 39.

După înlocuirea liberalilor de la guvernare, Lucian Georgevici a demisionat din postul de primar iar la 22 aprilie 1926 s-a reînscris în Barou și a profesat ca avocat până la 28 septembrie 1927.

La 21 iunie 1927, grav bolnav, regele Ferdinand solicită lui Ion I. C. Brătianu să preia funcția de premier. Locuitorii țării sunt chemați iar la urne. Alături de ceilalți fruntași liberali din județ, Lucian Georgevici desfășoară o susținută campanie electorală. După cum era de așteptat, alegerile au dat o mare majoritate liberală. Lucian Georgevici obține mandatul de deputat de Timiș-Torontal. În scurt timp, la 21 septembrie 1927 el îl înlocuiește în funcția de primar pe Iosif Gabriel. Va rămâne în post până la 12 ianuarie 1929, când liberalii sunt nevoiți să se retragă de la guvernare.

După demisia din funcția de primar, la 19 februarie 1929 se reînscris în Baroul avocațial local și va activa ca avocat până la 21 august 1930 la Timișoara iar apoi la Recaș până la 3 mai 1935³¹, când este radiat definitiv din Baroul timișorean ca urmare a faptului că obținuse un post de notar public la Reșița. Va profesa în noua funcție până la sfârșitul vieții.

Pentru păstrarea memoriei sale, recent, Consiliul Local Timișoara a luat hotărârea ca una din străzile orașului să-i poarte numele.

UNE PERSONNALITÉ MARQUANT DU BANAT. LUCIAN GEORGEVICI (1875–1940) (Résumé)

Lucian Georgevici s'est affirmé comme une des plus connues personnalités de la vie politique du Banat des premières quatre décennies du XXe siècle.

Il est né le 16 janvier 1875 dans le village Ictar du comitat Timiș, dans la famille de Georges et Cristina Georgevici. Après avoir terminé l'école confessionnelle du village natal, il a suivi les cours des lycées de Timișoara, Lugoj et Beiuș. À leur fin, il a soutenu son baccalauréat au Lycée « Samuil Vulcan ». Bien que ses parents eussent voulu qu'il devienne prêtre, Lucian Georgevici va décider de suivre les cours de l'Académie de Droit d'Oradea. Il a soutenu l'examen pour la diplôme de licence à la Faculté de Droit de Cluj.

Après avoir finalisé avec succès ses études universitaires et satisfait son service militaire, à l'insistance de ses parents il est revenu en Banat. Établi à Timișoara, entre 1902–1905 il travaille comme stagiaire dans plusieurs bureaux d'avocats de la ville.

Les témoignages de l'époque attestent le fait que Lucian Georgevici s'est engagé dès ces années dans le

mouvement d'émancipation nationale des Roumains de Banat. Après avoir passé avec succès l'examen d'avocat, il s'est fait inscrire dans le bureau des avocats du comitat Timiș et il a ouvert, le 24 novembre 1905, son propre bureau d'avocat à Recaș. À bref délai il devient un avocat de prestige avec une nombreuse clientèle. Le long des années il a eu l'occasion de défendre beaucoup de paysans tirés dans des procès, sous divers prétextes, par les autorités de l'époque.

Parallèlement avec son activité professionnelle il déploie une intense activité culturelle et politique. Avec d'autres intellectuels roumains, il soutient du point de vue matériel les sociétés et les réunions de lectures, de chansons et de musique ou les chœurs des agriculteurs.

Le long des années Lucian Georgevici a soutenu, aussi moral que matériel, l'activité de l'*Astra*, notamment la consolidation de ses départements de Banat. Il va déployer une grande activité dans le département de Timișoara.

Il a eu une contribution majeure dans l'organisation des campagnes électorales du Parti National Roumain des années 1905–1910 dans le cercle électoral Timiș-Recaș.

Dans les années de la Première Guerre Mondiale, enrôlé et envoyé sur le front, Lucian Georgevici participe aux opérations militaires sur les fronts serbe et italien en qualité d'officier de l'armée austro-hongroise ayant le degré de capitaine. La fin de la guerre le surprend dans la garnison de Timișoara.

Membre du Comité Exécutif du Conseil National Militaire Roumain, constitué le 31 octobre 1918, Lucian Georgevici est chargé d'organiser et de conduire les gardes nationales roumaines dans de nombreuses localités de Timiș. Il participe activement à la constitution des conseils et des gardes nationaux roumains dans de nombreuses localités de Timiș. Le 25 novembre il est nommé délégué titulaire du cercle électoral Timiș – Recaș. Dans cette qualité, il participe à la Grande Assemblée Nationale de Alba Iulia et devient membre du Grand Conseil National Roumain. Dans le contexte de l'entrée des troupes serbes en Banat, dès l'automne de 1918 il déploie une activité particulière pour la défense des intérêts nationaux roumains et pour la mise en application de la Résolution de Alba Iulia. Il faut souligner aussi, sa contribution à l'édition, depuis le 16 février 1919, de la gazette *Banatul*, l'organe du Parti National Roumain.

Pendant l'entre-deux-guerres il participe intensément à la vie politique de l'ancien district Timiș-Torontal en qualité de membre marquant du Parti National Libéral. Dans les intervalles 31 août 1922 – 17 avril 1926 et 21 septembre 1927 – 12 janvier 1929 il a été le maire de la ville de Timișoara.

Pour honorer sa mémoire, le Conseil Local de Timișoara a pris récemment la décision que l'une des rues de la ville porte son nom.

³¹ Arhiva Baroului de Avocați Timiș, dosar personal Lucian Georgevici, f. 7.